

Editorial

Vážení čtenáři,

věřím, že si užíváte potřebnou a zaslouženou dovolenou, i když mnozí z nás asi ne příliš dlouhou. Termíny vyšly tak, že je čas připravovat celou řadu projektů pro různé finanční zdroje. Vyhlášeny jsou již podmínky pro grantové schéma Phare 2003 RLZ, vrcholí příprava projektů EQUAL, tolik náročných na vyjednávání s partnery. Postupně se otevírají jednotlivá grantová schémata Evropského sociálního fondu.

Přesto, že je čas prázdnin, chci vyzvat vás všechny, kteří svým odborným profilem patříte k cílovým skupinám, pro něž jsou tyto programy postaveny, abyste pomohli nepromarnit šance, v programech obsažené.

Důsledkem těchto evropských programů může být dobudování a posílení institucionálních kapacit v oblasti trhu práce, vzdělávání a sociální integrace. Může. Ale jen za podmínky, že budou předloženy projekty, které k tomuto cíli vedou. Je proto nezbytné vyjít z širšího kontextu strategických záměrů, navrhnout smysluplná a realizovatelná řešení, zajistit solidní odborné a administrativní zázemí pro implementaci navrženého projektu. Nezbytnou podmínkou pro dlouhodobý vliv výstupů projektu je, aby jeho nositelem byla instituce, která je k tomu věcně a odborně příslušná, která svou činnost řešením projektu obohacuje a z kvalitní, a bude ho ve své další práci také využívat.

Nechci tím vyloučit účast konzultačních firem a agentur v projektech. Jejich role by však měla být buď technická, tj. pomoc odborným institucím při přípravě a realizaci projektů, nebo by měla posilovat a zkvalitňovat profilovou činnost agentury. Smyslem těchto programů není jednorázová akce, kdy dobrý rutinér napíše projekt na cokoli, pilotně ho zrealizuje za projektové peníze a po ukončení napíše jiný projekt na jakékoli téma podle povahy finančního zdroje, který je k dispozici.

Foto: Petr Matička

Administrativní náročnost spojená s přípravou a implementací projektů je vysoká. Každý předkladatel - škola, výzkumný ústav, malý podnik a další - musí zvážit, na co stačí a na kterou fázi si musí najít pomoc. Je při tom třeba uvažovat i do budoucna, protože řada zdrojů je a bude projektového typu a instituce se na to budou muset připravit, chtějí-li se na těchto zdrojích podílet. Co ale nikdy nesmějí "pustit z ruky", to je obsah a výstupy projektů. Právě v nich musejí formulovat své potřeby, jim mají produkty sloužit a jejich kapacitu rozvíjet.

Jiná otázka, velmi závažná pro zhodnocení investic z těchto programů, je formulování projektů, které by měly významným způsobem ovlivnit zavedení či zkvalitnění některých systémů a otevřít možnosti některých nových oblastí či zásadních změn. Tak jsou například v Operačním programu Rozvoj lidských zdrojů a v Jednotném programovém dokumentu Cíl 3 pro Prahu navržena opatření, která mohou financovat budování systému dalšího profesního vzdělávání či zdokonalení služeb zaměstnanosti. Správné formulování velkých zakázek bude vyžadovat excelentní odbornou fundovanost i schopnost převedení strategických záměrů do podoby zadání a samozřejmě profesionalitu při výběru dodavatelů definovaných služeb.

Vedle toho je v programu pro Prahu široký prostor pro podporu inovačního prostředí, novou orientaci vysokých škol a výzkumu, spolupráci akademické sféry s podniky a další. Je velké riziko, vzhledem k tomu, že některé politiky nejsou definovány nebo nemají svého nositele - třeba i proto, že jsou nové - že bychom mohli sklouznout na úroveň projektů, které řeší jen dílčí zájmy jednotlivých předkladatelů a nesloží ve svém důsledku obraz celkového posunu ke strategickým cílům vyšší konkurenceschopnosti, zaměstnanosti a sociální integrace.

Obraťme se proto zejména na vás, kterým se někdy říká "dominantní menšina", kteří máte schopnost, sílu a potřebu být přirození vůdci a uvažujete v širším kontextu, abyste nepodcenili potenciál současného období.

Vaše PhDr. Miroslava Kopicová,
ředitelka NVF

Startuje ReferNet: Evropská referenční a expertní síť odborného vzdělávání

Česká republika se letos v červnu stala plnohodnotným členem Evropské referenční a expertní sítě ReferNet, která vznikla v roce 2002 pod záštitou Evropského střediska pro rozvoj odborné přípravy - Cedefop. Jejím hlavním cílem je poskytovat přístup k výměně informací z oblasti odborného vzdělávání a přípravy mezi členskými státy EU.

ReferNet poskytuje decentralizovaný přístup k výměně informací, který je založen na bázi národních konsorcií vytvořených ve všech členských zemích EU. Národní konsorcia jsou sestavena z klíčových institucí působících v oblasti odborného, resp. celoživotního vzdělávání v dané zemi. Konsorcium je vedeno Národním koordinátorem, který je odpovědný za jeho fungování, předává získané informace Cedefopu a zajišťuje organizační a kontrolní

funkci konsorcia. Úkoly konsorcia jsou rozděleny do tří základních kategorií:

a) dokumentační a diseminační aktivity - zejména práce na naplňování a na aktualizaci online databází (např. databáze bibliografických záznamů, databáze institucí působících v odborném vzdělávání apod.). Dále je úkolem konsorcia rozšiřování informací o Cedefopu, o jeho aktivitách a publikacích

- b) **sběr a analýza informací o systému odborného vzdělávání, jeho vývoji a souvisejících tématech** - zpracovávání tematických přehledů a analytických zpráv
- c) **podpora spolupráce v oblasti výzkumných aktivit** - zejména správa elektronické platformy ke sdílení informací pro výzkumné pracovníky (ERO - European Research Overview) na národní úrovni a propagaci výzkumu odborného vzdělávání v Evropě.

České národní konsorcium

Koordinátorem českého národního konsorcia je Národní observatoř zaměstnanosti a vzdělávání při NVF. Konsorcium má v současné době 17 členů, jejichž úplný seznam najdete na webové stránce Národního konsorcia www.refernet.cz. Mezi nejvýznamnější členy patří například ministerstva, rezortní výzkumné a informační ústavy, výzkumná pracoviště a sdružení institucí z oblasti počítačného i dalšího vzdělávání. Participace jednotlivých členů konsorcia na plnění stanovených úkolů bude v budoucnu různě intenzivní v závislosti na ročních plánech a upřesňování tematických zpráv ze strany Cedefopu. Přínosem

členství v konsorciu jsou pravidelné pracovní kontakty mezi členy a zejména plynulé předávání informací nejen z domácího prostředí, ale především informací o aktuálním vývoji odborného vzdělávání v jednotlivých členských zemích, o zajímavých publikacích, projektech, výzkumných aktivitách, partnerech apod. na národní i evropské úrovni.

Konsorcium je otevřené seskupení a do jeho činnosti se lze kdykoliv zapojit. Zájemci o vstup mohou kontaktovat Národního koordinátora - viz webová stránka www.refernet.cz.

Co nás čeká v letošním roce...

Mezi nejvýznamnější úkoly, které by mělo konsorcium v letošním roce splnit, patří kromě pravidelných aktivit také příprava stručného tematického přehledu o systému odborného vzdělávání v ČR a zpracování podrobné zprávy o počátečním odborném vzdělávání v ČR. Detailní plán práce konsorcia naleznete opět na webové stránce www.refernet.cz.

Ing. Alena Zukersteinová

Další aktivity Cedefopu

Kromě sítě ReferNet bychom Vám rádi přiblížili také další aktivity Cedefopu, který se vstupem České republiky do EU stal naším hlavním evropským partnerem v oblasti odborného vzdělávání a přípravy.

Hlavním nástrojem Cedefopu, který využívá při komunikaci s experty a širokou veřejností v oblasti odborného vzdělávání, je interaktivní webová stránka *European Training Village (ETV)* - www.trainingvillage.gr. Ta umožňuje každému, kdo je nějakým způsobem zapojen či se zajímá o odborné vzdělávání, se zaregistrovat a získat tak nejrůznější informace z této oblasti (např. o nadcházejících konferencích a schůzkách). Dále se může zúčastnit virtuálních konferencí, expertní výměny informací, zaregistrovat se do různých e-mailových a poštovních seznamů nebo zaslat zprávy a novinky, a přispět tak do celoevropské platformy odborného vzdělávání. Na této webové stránce lze najít mj. také elektronickou verzi zpravodaje Cedefop Info, který je vydáván v angličtině, francouzštině a němčině, a obsahuje informace o posledním vývoji v odborném vzdělávání a celoživotním učení v členských státech EU.

ETV poskytuje také srovnatelná statistická data o odborném vzdělávání v členských státech. Naleznete zde studie a zprávy týkající se nejrůznějších otázek odborného vzdělávání, jako je např. kvalita, transparentnost, akreditace neformálního učení, nové kvalifikace, mobilita či financování.

Co umožní síť Skillsnet

Jednou z nejnovějších aktivit Cedefopu je právě vznikající síť *Skillsnet*, která se zabývá včasným předvídaním kvalifikačních potřeb. Skillsnet dává dohromady především vysoce kvalifikované výzkumné pracovníky z celého světa proto, aby prezentovali a diskutovali závěry a metody výzkumu a analýzy v rámci měnících se kvalifikačních potřeb, stejně jako středně a dlouhodobé výhledy kvalifikací dostupných na trhu práce. O těchto závěrech se bude dále hovořit s politiky, praktiky, vzdělávacími organizacemi, službami zaměstnanosti, sociálními partnery a dalšími aktivně

pracujícími v oblasti předvídaní kvalifikačních potřeb s ohledem na jejich přesun do vzdělávací politiky a praxe.

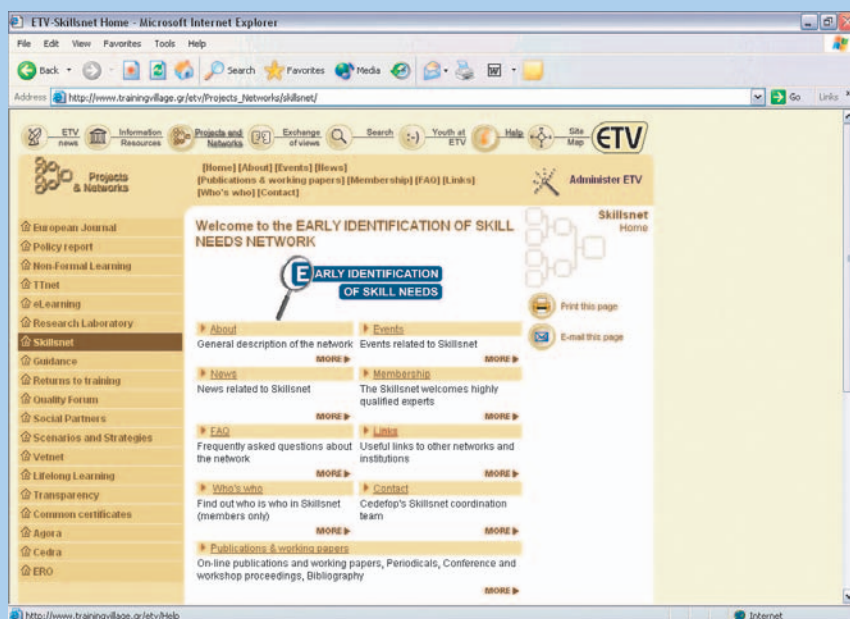
Webová stránka sítě Skillsnet, která je umístěna na ETV (www.trainingvillage.gr) v sekci Projects and Networks, slouží jako informační platforma pro virtuální komunitu výzkumných pracovníků, politiků, praktiků a sociálních partnerů z celého světa. Jde o fórum zaměřené na výměnu informací a zkušeností z této oblasti. Pravidelné aktivity sítě zahrnují tematické workshopy organizované v úzké spolupráci s členy sítě, společné projekty, a v neposlední řadě konference zajišťované Cedefopem a partnerskými institucemi vždy jednou za dva roky.

Role ETF po vstupu ČR do Evropské unie

Česká republika před vstupem do Evropské unie spolupracovala s jinou z jejích

agentur, a to s *Evropskou vzdělávací nadací (ETF)*, která sídlí v italském Turíně. Cílem ETF je podpořit a koordinovat aktivity mezi Evropskou unií a partnerskými zeměmi v oblasti odborného vzdělávání. Dnes nadace spolupracuje zejména s kandidátskými zeměmi, s partnerskými zeměmi střední a východní Evropy, střední Asie a Středozeří. Společně se vstupem nových zemí do EU probíhalo jejich předávání z Evropské vzdělávací nadace do Cedefopu v rámci tzv. tranzitní strategie (Exit-Entry Strategy). Česká republika tak již před vstupem do EU s Cedefopem aktivně spolupracovala a zapojila se do jeho nejrůznějších aktivit. S ETF spolupráce ovšem nekončí, vzniká nové partnerství zaměřené na přenos zkušeností z České republiky v oblasti odborného vzdělávání a přípravy do jiných partnerských zemí ETF.

Ing. Alena Zukersteinová

PRO FUTURO

Výměna poznatků v rámci tematické sítě

Již třetím rokem je **NVF - Národní observatoř zaměstnanosti a vzdělávání** zapojena do projektu tematické sítě 5. rámcového programu EURONE&T (www.learningpolicies.net/). Činnost této sítě se soustředuje na zkoumání vlivu sociální, politické a ekonomické integrace na vzdělávací a se vzděláváním související politiky EU jako celku, ale i členských a přistupujících zemí. Síť dále zkoumá dopady rozšiřující se a integrující se Evropy. Různými výzkumnými aktivitami také shromažďuje a zkoumá poznatky o evropské dimenzi politik v oblasti vzdělávání z pohledu strategického i z pohledu potřeb mezinárodního výzkumu.

Pojem vzdělávací a se vzděláváním související politiky odráží skutečnost, že politiky v oblasti vzdělávání jsou přímo nebo nepřímo ovlivňovány dalšími politikami. Jedná se například o politiky zaměstnanosti, sociálních věcí, vědy a výzkumu. Faktory, které jsou tematickou sítí sledovány, zahrnují politické, kulturní a historické aspekty ovlivňující rozvoj učící se společnosti, vývojové trendy doprovázející evropskou integraci a procesy, které ovlivňují transformaci. Mapují se a diskutují témata týkající se "učící se společnosti", zaměstnatelnosti, sociální exkluze, mobility, tradic, kultur, hodnot a politik z pohledu členských států.

Zapojené instituce a odborníci si tak již třetím rokem prostřednictvím sítě vyměňují poznatky v rámci tří pracovních skupin. A nejen to, významnou aktivitou je šíření těchto poznatků také mimo rámec sítě.

- 1. Modus Vivendi** - pracovní skupina zkoumá politiky Evropské unie zaměřené na oblast vzdělávání a jejich odraz v národních systémech členských zemí a regionech.
- 2. Modus Transitorius** - soustředuje se na vzdělávací a se vzděláváním související politiky přistupujících zemí, na proměny těchto politik a na adaptační dilemata přechodu ekonomik přistupujících zemí na tržní hospodářství a vstup do EU.
- 3. Modus Operandi** - analyzuje a diskutuje problémy integrující se a rozšiřující se Evropské unie, propojování výzkumu a vývoje a možných nástrojů pro inovace vzdělávacích a se vzděláváním souvisejících politik.

Národní observatoř zaměstnanosti a vzdělávání je koordinátorem pracovní skupiny Modus Transitorius. V roce 2003 uspořádala v Českém Krumlově workshop zaměřený na téma "Učící se společnost a jedinec v procesu transformace" (více v ProFuturo 3/2003).

Aktivity sítě budou koncem tohoto roku završeny vydáním čtyř knih. Tři z nich se zaměří na témata výše uvedených pracovních skupin, čtvrtá bude obsahovat komentované přehledy literatury a probíhajících diskuzí z celého světa na téma učící se společnosti. Součástí bude také komparativní zpráva vypracovaná na základě těchto studií. Závěrečné setkání sítě a vyhodnocení jejich aktivit proběhne v druhé polovině roku v Praze.

Ing. Zuzana Freibergová

Leonardo v Kroměříži

Ve dnech 25. a 26. května 2004 se v Kroměříži konal již 11. ročník semináře o vzdělávání, tentokrát s tématem **Celoživotní učení - Kroměříž 2004**. Národní agentura programu Leonardo da Vinci v NVF patřila k organizacím, které se podílely na jeho uspořádání. Jako obvykle probíhala jednání asi 230 účastníků z odborných škol, úřadů práce a podniků jednak v plénu a jednak v sekcích. V plénu letos vystoupili například místopředseda vlády Petr Mareš, náměstek ministryně školství, mládeže a tělovýchovy Jaroslav Müllner a předseda představenstva a. s. Škoda - Auto Vratislav Kulhánek. Účastníci semináře získali řadu informací o různých akcích a iniciativách, zaměřených na podporu rozvoje celoživotního učení. Ocenili je, avšak konstatovali, že tyto iniciativy nejsou náležitě koordinovány a jsou příliš pomalé, protože postrádají větší podporu státních orgánů. Jednu ze sekcí semináře, a to sekci s názvem **Evropa a vzdělávání: Jsme připraveni?**, připravila Národní agentura programu Leonardo da Vinci. Sekce

byla zaměřena na možnosti využívání tohoto programu i evropských Strukturálních fondů na podporu celoživotního učení. Na závěr semináře bylo jako obvykle přijato memorandum. V něm účastníci semináře například vyzvali příslušné orgány, aby příprava návrhu zákona o dalším vzdělávání probíhala za náležité účasti všech relevantních aktérů včetně krajů a sociálních partnerů.

Ing. Jaromír Coufalík, CSc.

Foto: Bc. Jiří Coufal

Jaromír Coufalík z NA Leonardo da Vinci moderoval diskuzi k textům memoranda

Schválené dokumenty pro čerpání podpory z ESF

Dne 18. února 2004 Evropská komise předběžně schválila programové dokumenty Operační program Rozvoj lidských zdrojů (OP RLZ) a Jednotný programový dokument pro Cíl 3 Praha (JPD3). Dodatky těmto dokumentům byly přijaty monitorovacími výbory obou programů v průběhu května. OP RLZ byl slavnostně zahájen ministrem práce a sociálních věcí 29. května 2004.

Řídící orgány programů na MPSV spustily centrální internetové stránky Evropského sociálního fondu v České republice - www.esfcr.cz, kde lze nalézt základní popis i aktuální informace o obou programech a také o Iniciativě Společnosti EQUAL.

Grantová schémata OP RLZ

Grantová schémata budou jedním z hlavních nástrojů realizace operačního programu Rozvoj lidských zdrojů. Jejich prostřednictvím má být rozdělena téměř polovina prostředků, které bude mít program k dispozici.

V rámci OP RLZ se připravuje přibližně 50 grantových schémat, z toho ovšem 39 bude regionálními variantami tří společných témat (adminis-

trovaných pověřenými úřady práce a kraji) v opatřeních 1.1, 3.3 a 4.1. Se svými návrhy na řešení konkrétních problémových oblastí, které jsou zmiňovány v textech priorit a opatření OP RLZ, čeká řada organizací. Postupně uveřejňované výzvy jednotlivých grantových schémat umožní podávání žádostí, jejich hodnocení a výběr. Předpokládá se, že první uzavřené smlouvy na vybrané projekty v rámci grantových výzev lze očekávat na podzim tohoto roku. Délka jednotlivých projektů bude omezena na nejvýše dva roky. Další podrobnosti budou postupně uveřejňovány na centrálních stránkách ESF v ČR, na stránkách jednotlivých vyhledávatelů grantových výzev a na našich - www.nvf.cz/esf a www.nvf.cz/equal.

Ing. Lucie Pavlásková

Nová možnost evropských grantů

Evropská komise zveřejnila výzvu k předkládání návrhů projektů v období 2005-2006 v rámci programu na podporu odborného vzdělávání Leonardo da Vinci. Odborné a vysoké školy, vzdělávací firmy, podniky, regionální rozvojové agentury nebo neziskové organizace mohou předkládat vzdělávací projekty, a tím zároveň žádat o udělení grantu na jejich podporu.

- Granty ve výši zhruba 200 tisíc Euro ročně se udělují na podporu až dvouletých pilotních projektů a projektů jazykových dovedností, zaměřených na vypracování inovativních vzdělávacích materiálů ve spolupráci se zahraničními partnery.
- Granty lze získat také na podporu **projektů mobility** - vyslání studentů a mladých pracovníků na stáž do zemí EU a vyslání lektorů či personalistů na výměnu zkušeností s kolegy v zemích EU.

Ve Výzvě jsou stanoveny také čtyři nové tematické priority budoucích projektů. Nejbližším termínem pro předložení předběžných návrhů pilotních projektů a projektů jazykových dovedností je **1. říjen 2004**, pro projekty mobility **11. únor 2005**.

Mimořádný termín ještě pro rok 2004

Národní agentura programu Leonardo da Vinci vyhláší pro rok 2004 mimořádný termín pro předložení projektů mobility:

- projekty stáží studentů středních odborných škol, učilišť a vyšších odborných škol
- projekty výměn zkušeností vzdělavatelů, manažerů lidských zdrojů a kariérních poradců.

Uzávěrka je **24. září 2004**.

Informace, podklady pro zpracování přihlášky a úplný text Výzvy v české i anglické verzi: www.nvf.cz/leonardo, tel.: 224 500 522, mail: leonardo@nvf.cz

Národní vzdělávací fond nevynechá žádnou příležitost podpořit vzdělávání...

II. kolo Iniciativy Společenství EQUAL

Iniciativa Společenství EQUAL, jejíž II. kolo bylo vyhlášeno na přelomu června a července, je úzce provázána se čtyřmi pilíři Evropské strategie zaměstnanosti: Zlepšování zaměstnatelnosti, Rozvoj podnikání, Podpora adaptability, Rovné příležitosti mužů a žen a navíc přidává oblast Pomoc žadatelům o azyl.

V těchto oblastech se zaměřuje na nacházení a ověřování nových způsobů a možností řešení diskriminace a nerovností na trhu práce prostřednictvím spolupráce různých organizací, tzv. Rozvojovým partnerstvím. Podrobnější informace jsou uvedeny v základním, tzv. Programovém dokumentu a v jeho dodatku. Tento dokument, spolu s dalšími užitečnými informacemi, naleznete na www.nvf.cz/equal a na www.equalcr.cz.

Vzhledem k objemu poskytnutých financí pro II. kolo této iniciativy z Evropského sociálního fondu a státního

rozpočtu, celkem 43 mil. EUR, byly na letní měsíce (červen-září 2004) naplánovány různé informační a propagační aktivity. Cílem je širší informování potenciálních zájemců o možnostech zapojení se do Iniciativy Společenství EQUAL.

Počátkem června 2004 proběhly první dvě informativní konference v Praze a v Brně. Na ně navazovalo oficiální vyhlášení Výzvy k předkládání žádostí do II. kola Iniciativy Společenství EQUAL v červenci 2004. Zároveň Národní kancelář EQUAL připravuje i pracovní semináře pro všechny zájemce o předložení žádosti, a to po

celém území ČR. Semináře budou probíhat během července, srpna a září 2004 vzhledem k tomu, že poslední možný termín pro předkládání žádostí byl stanoven řídicím orgánem této iniciativy na 30. 9. 2004. Pro zájemce o předložení žádosti do II. kola Iniciativy Společenství EQUAL je účast a materiály na těchto akcích zdarma. Bližší informace o přesných termínech a místech konání všech akcí získáte na uvedených webových stránkách, kde bude možné se po zveřejnění termínu a místa konání akcí také přihlásit.

Národní kancelář EQUAL